

Deres referanse: 201104529

Vår referanse: 11/12943

Dato 07.03.2012

Statens seniorråds høringsuttalelse NOU 2011:18 Struktur for likestilling

Vi viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets brev vedrørende høring for NOU 2011:18 Struktur for likestilling.

Statens seniorråd har valgt å uttale seg om tre forslag fra likestillingsutvalget:

1. Forslaget om å innføre en ny § 3a i likestillingsloven og endre tilsvarende bestemmelser i diskrimineringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, arbeidsmiljøloven og den nye loven om diskriminering på grunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet (s. 43-46).
2. Forslaget om å utvide likestillingsloven med en endret § 1a (for alle offentlige og private arbeidsgivere med mer enn 50 ansatte) og en ny § 1b (for offentlige myndigheter), og endre tilsvarende bestemmelser i diskrimineringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, arbeidsmiljøloven og den nye loven om diskriminering på grunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet (s. 46-57).
3. Forslaget om å opprette et nytt likestillingsdirektorat der Statens seniorråd blir administrativt tilknyttet (s. 98-104).

Forslaget om å endre likestillingsloven § 3

Statens seniorråd er prinsipielt tilhenger av et generelt forbud mot diskriminering på grunn av alder. Vi var derfor for diskrimineringslovutvalgets (NOU 2009:14) forslag om en samlet diskrimineringslov. I likestillingsutvalgets forslag om endringer av likestillingslovens § 3 er alder kun et diskrimineringsgrunnlag i kombinasjon med kjønn. Vi vurderer likevel dette til å være et lite og riktig skritt på veien for større aksept av alder som selvstendig diskrimineringsgrunnlag.

Statens seniorråd støtter derfor utvalgets forslag om å innføre et forbud mot sammensatt diskriminering ved å gjøre endringer i likestillingslovens § 3. Av samme grunn støtter vi også utvalgets oppfordring om å gjøre tilsvarende endringer i diskrimineringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, arbeidsmiljøloven og ny lov om diskriminering på grunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet.

Forslaget om å endre likestillingsloven § 1

Statens seniorråd deler utvalgets betraktninger om det offentliges særstilling som både arbeidsgiver, myndighetsutøver og tjenesteyter. Vi ser derfor behovet for å skille mellom disse rollene i lovverket slik utvalget foreslår: § 1a bør omhandle arbeidsgiverrollen (alle offentlige arbeidsgivere og private bedrifter med mer enn 50 ansatte), og § 1b bør omhandle offentlige myndigheters ansvar som myndighetsutøver og tjenesteyter.

Vi finner det svært gledelig at utvalget foreslår en konkretisering av aktivitetsplikten til å omfatte flere grunnlag enn kjønn. En lovfestet aktivitetsplikt medfører økt bevissthet om personer eller grupper som er spesielt sårbare, og om hvordan flere diskrimineringsgrunnlag samspiller. Det vil gi arbeidstakere, borgere og brukere av tjenester et bedre diskrimineringsvern. Vi støtter utvalgets oppfordring om at regjeringen bør vurdere aktivitetsplikt for alder for offentlige myndigheter og bedrifter med mer enn 50 ansatte.

Statens seniorråd støtter derfor utvalgets forslag om å endre likestillingsloven § 1 slik at aktivitetsplikten også omfatter alder og andre diskrimineringsgrunnlag enn kjønn. Vi støtter også utvalgets oppfordring om at tilsvarende endringer gjøres i diskrimineringsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og ny lov om diskriminering på grunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet.

Forslaget om å opprette et nytt direktorat

Statens seniorråd er i utgangspunktet positive til nye grep for å oppnå bedre likestilling mellom kjønnene. Som talsmenn for begge kjønn over 50 år, er vi opptatt av at diskriminering både kan ha andre grunnlag enn kjønn og være sammensatt av flere grunnlag som spiller sammen. Vi ser derfor klare fordeler med en flerdimensjonal tilnærming til likestilling.

Å opprette et nytt direktorat er et svært omfattende tiltak. Regjeringen har behov for et beslutningsgrunnlag som tilsier at et direktorat er den mest hensiktsmessige løsningen for å oppnå mer likestilling og mindre diskriminering. Vi mener det blant annet må foreligge en drøfting av et direktorats fortrinn i forhold til alternative løsninger. Et forslag om et nytt direktorat bør videre ha et klart mandat, en avklaring av arbeidsoppgaver i forhold til øvrige aktører på likestillingsfeltet, og en begrunnelse for dimensjonering og hierarkisk og fysisk organisering.

Statens seniorråd savner en mer omfattende redegjørelse for hvilken rolle andre diskrimineringsgrunnlag enn kjønn skal spille i et nytt direktorat. Tilsvarende mener vi det fortsatt knytter seg usikkerhet i forhold til grenseoppgangen mellom et nytt direktorats oppgaver og eksisterende aktørers oppgaver. Både den hierarkiske og fysiske organiseringen og dimensjoneringen av et nytt direktorat bør begrunnes nærmere. Vi mener derfor at forslaget om å opprette et nytt direktorat bør utredes grundigere.

Statens seniorråd er i dag administrativt tilknyttet Arbeids- og velferdsdirektoratet. Utvalget foreslår at rådet administrativt tilknyttes et nytt direktorat for likestilling. Vi har ingen fastlåst oppfatning av vår plassering i den administrative strukturen, og ser flere akseptable løsninger. Vi avventer derfor regjeringens standpunkt til spørsmålet om å opprette et nytt direktorat, og er åpne for å drøfte egen plassering i den sammenhengen.

Vennlig hilsen

Ivar Leveraas
Leder av Statens seniorråd

Sølvi Sæle
Sekretariatsleder